

Poskytnutie ochrany obcou pri zásahu do pokojného stavu

Jednou z možností, ako sa domáhať ochrany svojich práv pri zásahu do pokojného stavu, k čomu najčastejšie dochádza v tzv. susedských sporoch, je požiadať o ochranu obec podľa ustanovenia § 5 zákona č. 40/1964 Zb. - Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“). Podľa tohto ustanovenia, ak došlo k zrejmemu zásahu do pokojného stavu, možno sa domáhať ochrany na obci. Obec môže predbežne zásah zakázať alebo uložiť, aby bol obnovený predošlý stav. Tým nie je dotknuté právo domáhať sa ochrany na súde.

V uvedenom ustanovení je jednoznačne dané oprávnenie obce predbežne zásah zakázať alebo uložiť, aby bol obnovený predošlý stav, zákon jej to neukladá ako povinnosť. Skutkovým základom pre rozhodnutie obce je posledný pokojný stav, ktorý existoval pred zrejším zásahom.

Poskytnutie ochrany podľa vyššie uvedeného ustanovenia Občianskeho zákonníka slúži predovšetkým na ochranu pred zásahom do pokojného stavu, pričom sa nerieši prípadný právny spor, vzniknutý medzi dotknutými stranami. Takáto ochrana má predbežný charakter a jej účelom je eliminovať tzv. branie spravodlivosti do vlastných rúk. Jej zmyslom nie je rozhodnúť spor o právo, ale obnoviť stav, ktorý existoval pred porušením práva. Rozhodnutím obce nie je dotknuté právo poškodeného domáhať sa ochrany na súde. Súdne konanie môže nasledovať kedykoľvek po rozhodnutí obce o predbežnom opatrení. Zároveň platí, že poškodená osoba sa môže obrátiť priamo na súd, využitie postupu podľa § 5 Občianskeho zákonníka nie je podmienkou na podanie návrhu na začatie súdneho konania či už vo veci nariadenia predbežného opatrenia priamo súdom alebo vo veci rozhodnutia o spornej veci. Tam, kde rozhodne obec a žiadaný z účast-

Z KANCELÁRIE OMBUDSMANKY

níkov sa neskôr neobráti na súd, je právoplatné rozhodnutie obce konečné. Tam, kde najskôr rozhodne obec, avšak neskôr v tej istej veci rozhodne právoplatne aj súd, ktorý nie je rozhodnutím obce viazaný, platí právoplatné rozhodnutie súdu.

Právo domáhať sa ochrany pokojného stavu je síce upravené v Občianskom zákonníku, procesne však v takýchto situáciách obec postupuje podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“). Znamená to, že obec nemôže o nariadení predbežného opatrenia rozhodnúť neformálnym listom.

Rozhodnutie obce vo veci musí mať náležitosti podľa správneho poriadku, t. j. musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní (rozklade). Výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania. Ak sa v rozhodnutí ukladá účastníkovi konania povinnosť na plnenie, správny orgán určí pre ňu lehotu; lehota nesmie byť kratšia než ustanovuje osobitný zákon. V odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôka-

zov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia. Poučenie o odvolaní (rozklade) obsahuje údaj, či je rozhodnutie konečné alebo či sa možno proti nemu odvolať (podať rozklad), v akej lehote, na ktorý orgán a kde možno odvolanie podať. Poučenie obsahuje aj údaj, či rozhodnutie možno preskúmať súdom. V písomnom vyhotovení rozhodnutia sa uvedie aj orgán, ktorý rozhodnutie vydal, dátum vydania rozhodnutia, meno a priezvisko fyzickej osoby a názov právnickej osoby. Rozhodnutie musí mať úradnú pečiatku a podpis s uvedením mena, priezviska a funkcie oprávnenej osoby. Osobitné právne predpisy môžu ustanoviť ďalšie náležitosti rozhodnutia. Rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje dorúčením písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia, ak správny poriadok neustanovuje inak. Deň doručenia rozhodnutia je dňom jeho oznámenia. Účastníkovi konania, ktorý je prítomný, môže sa rozhodnutie oznámiť ústnym vyhlásením; deň ústneho vyhlásenia rozhodnutia je dňom oznámenia rozhodnutia len vtedy, ak sa prítomný účastník konania vzdal nároku na

doručenie písomného vyhotovenia rozhodnutia.

V prípade, ak ten, kto žiada o ochranu svojich práv síce má v rukách právoplatné rozhodnutie o jej poskytnutí, avšak ten, kto zásah do pokojného stavu vykonal toto rozhodnutie nerešpektuje, je potrebné pristúpiť k tzv. výkonu rozhodnutia.

Podľa správneho poriadku, ak účastník konania nesplní v určenej lehote dobrovoľne povinnosť uloženú mu rozhodnutím, ktoré je vykonateľné, alebo zmierom schváleným správnym orgánom alebo ním zostaveným výkazom nedoplatkov (ďalej len „rozhodnutie“), ich výkon sa uskutoční. Ak v rozhodnutí nebola určená lehota na plnenie, určí ju orgán, ktorý uskutočňuje výkon rozhodnutia; lehota nesmie byť kratšia než ustanovuje osobitný zákon. Výkon rozhodnutia sa uskutočňuje na návrh účastníka konania alebo na podnet správneho orgánu, ktorý v prvom stupni vydal rozhodnutie, schválil zmier alebo vyhotovil výkaz nedoplatkov (vymáhajúci správny orgán). Pokiaľ tento orgán nie je sám na výkon rozhodnutia oprávnený, postúpi vec príslušnému orgánu. Výkon rozhodnutia uskutočňuje správny orgán, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Účastník konania alebo vymáhajúci správny orgán alebo ten, o kom to ustanovuje zákon, môžu podať návrh na

súdny výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie súdnym exekútorom. Je na zväžení účastníka konania, či podá návrh na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi.

Poznatky verejnej ochrankyne práv k tejto problematike sú také, že obce často nevedia, ako správne postupovať v prípade, ak niektorý z jej obyvateľov požiada o pomoc podľa § 5 Občianskeho zákonníka a často takéto žiadosti vybavujú len neformálnym listom. Takýto postup je nesprávny a spôsobilý zasiahnuť do základného práva zaručeného článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Postup orgánov verejnej správy v konaní o veci a jeho kvalita vyplýva z príslušných právnych predpisov a vyjadruje spôsob realizácie práva na súdnu a inú právnu ochranu účastníka konania. Príslušný orgán by v žiadnom prípade nemal konať inak, ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom. Neznalosť zákona v žiadnom prípade nemôže ospravedlniť nesprávny postup pri poskytovaní požadovanej právnej ochrany.

JUDr. Katarína ČULÍKOVÁ,
Kancelária verejného ochrancu práv

www.slovakregion.sk

CELOSLOVENSKÝ INFORMAČNÝ PORTÁL

Spoznajte s nami Slovensko!

WWW.SLOVAKREGION.SK

REPREZENTATÍVNY PORTÁL PRE SAMOSPRÁVY OD ROKU 2006
PREDSTAVUJEME VŠETKY MESTÁ A OBCE SLOVENSKA

Súťaž o Najkrajšie mesto a obec
SLOVENSKA 2014

Súťaž o Primátora/Starostu
SLOVENSKA 2014

VYHLASOVANIE VÝSLEDKOV A ODOVZDÁVANIE CIEN NA ITF SLOVAKIATOUR V INCHEBE ZA ÚČASTI MÉDIÍ